

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԱՆԳՎԱԾՍԻՆ ԼՐԱՏՎՈՐԹՅԱՆ ՄԻԳՐՈՆԵՐԻ ԷԹԻԿԱՅԻ ԴԻՏՈՐԴ ՄԱՐՄԻՆ

Հայաստանի Հանրապետություն, 0002 Երևան, Ղազար Փարպեցի, 9բ
հեռ.՝ + 374 10 53 35 41, 53 00 67, հեռապատճեն՝ + 374 10 53 56 61
Էլ. փոստ՝ meo@ypc.am

ԶԼՄ-ՆԵՐԻ ԷԹԻԿԱՅԻ ԴԻՏՈՐԴ ՄԱՐՄԻՆԻ ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹՅՈՒՆԸ

«ՀՌՀ-ն ընդդեմ «Ֆրի Նյուզի» գործով

Դիտորդ մարմնի կազմը

- Դավիթ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ
- Նարինե ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ
- Ռուբեն ԲԱԲԱՅԱՆ
- Լևոն ԲԱՐՍԵՂՅԱՆ
- Շուշան ԴՈՅԴՈՅԱՆ
- Կարինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ
- Արա ՂԱԶԱՐՅԱՆ
- Աշոտ ՄԵԼԻՔՅԱՆ
- Գնել ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ
- Բորիս ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ
- Արա ՇԻՐԻՆՅԱՆ
- Նունե ՍԱՐԳՍՅԱՆ
- Վիգեն ՍԱՐԳՍՅԱՆ
- Անժելա ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ

Ա. ՓԱՍՏԵՐ

1. Հայաստանի ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը 2023-ի հունիսի 6-ին ստացել է ՀՌՀ բողոքն ընդդեմ «Ֆրի Նյուզ» հեռուստաընկերության:
2. 2023-ի հունիսի 25-ին «Ազատ զրույց» հաղորդման հյուրը հնչեցրել է հետևյալ՝ ՀՌՀ դիտարկմամբ անթույլատրելի արտահայտությունները.
«... մտել է Հայաստանում, Երևանում սրճարան, (հիմա, որպեսզի վատ ռեկլամ չանեն՝ անունը չեմ տա), էնտեղ մատուցողը պահանջել է, որ իր հետ ռուսերեն խոսեն: Մենք ե՞րբ ենք եղ ժամանակ սեղանը շրջելու: Մա բռնության կոչ չէ»:
«...ինչ որ մի վիժվածք՝ ռուս, փողոցում կանգնեցրել, բլոգեր, հա՞, ասում է՝ «Փմիրագնդիկ... հայերեն դա ինչ է նշանակում, կարո՞ղ եք թարգմանել»:
«...և հանկարծ մերոնք՝ մեր հայերը, փողոցում մոտենում են և եղ խոսափողը չեն վերցվում ու գլխին չեն տալիս: Դա պետք է անել»:
3. «Ազատ զրույցի» հաղորդավարը որևէ կերպ չի հակազդել վերոնշյալ արտահայտություններին:

Բ. ԷԹԻԿԱԿԱՆ ՆՈՐՄԵՐ

ՀՀ լրատվամիջոցների և լրագրողների էթիկական սկզբունքների Կանոնագիր

- 1.3. Պատասխանատու մոտեցում ցուցաբերել սոցցանցային կամ նոր մեդիա հարթակների տեղեկությունները տարածելիս, անպայման նշել դրանց ստուգված, վստահելի կամ հետագա ստուգման ենթակա լինելը:
- 1.5. Վերլուծություններ եւ մեկնաբանություններ կատարելիս հիմնվել ստույգ փաստերի եւ հավաստի տեղեկությունների վրա:
- 3.5.1 - Սոցիալական ցանցերում չտարածել հայտարարություն կամ կատարել գրառումներ, որոնք կարող են ընկալվել որպես ռասայական, սեռական, կրոնական, քաղաքական հայացքների կամ այլ հիմքով խտրականության դրսևորում:

3.5.6. Մոդերացնել լրատվամիջոցի սոցանցային էջերի մեկնաբանությունների հրապարակումը՝ հնարավորինս հեռացնելով ատելության խոսք, բռնություն և օրենքով արգելված այլ գործողություններ քարոզող, ակնհայտ վիրավորանք պարունակող գրառումներ:

4.2. Երբ խոսքի ազատությունը հակասության մեջ է մտնում մարդու մյուս հիմնարար իրավունքների հետ, լրատվամիջոցն ինքնուրույն է վճռում, թե ինչին տալ նախապատվությունը, և պատասխանատվություն է կրում իր վճռի համար:

5.1. Խուսափել մարդկանց հանդեպ նախապաշարված վերաբերմունքից՝ նրանց ցեղային, սեռային, տարիքային, կրոնական, ազգային, աշխարհագրական պատկանելության, սեռական կողմնորոշման, ֆիզիկական արատների, արտաքինի կամ սոցիալական կարգավիճակի պատճառով:

5.2. Որեւէ ձեռով չքարոզել ազգային, կրոնական թշնամանք եւ անհանդուրժողականություն, քաղաքական, սոցիալական, սեռական եւ լեզվական հայտանիշներով խտրականություն, բացառել ատելության խոսքը:

6.3. Ընդունել սեփական սխալները և պատրաստակամ լինել՝ ուղղելու դրանք:

Գ. ԴԻՏՈՐԴ ՄԱՐՄՆԻ ԵԶՐԱԿԱՑՈՒԹՅՈՒՆԸ

- Հաղորդման հյուրի հնչեցրած՝ *«...մատուցողը պահանջել է, որ իր հետ ռուսերեն խոսեն: Մենք ե՞րբ ենք էդ ժամանակ սեղանը շրջելու: Սա բռնության կոչ չէ»* արտահայտությունը բռնության կոչ չէ, այլ ինչ-որ երևույթի դեմ ընդվզելու զգացմունքային նկարագրություն: Բռնության կոչ կլինեն, եթե ուղղված լինեն որևէ անհատի, խմբի, կառույցի դեմ: Հետևաբար, հաղորդավարը պարտավոր չէր հակազդել այս արտահայտությանը:
- Հաղորդման հյուրի հնչեցրած՝ *«...ինչ որ մի վիժվածք՝ ռուս, փողոցում կանգնեցրել, բլոգեր, հա՞, ասում է՝ «Փմիրագմփիկ...»* արտահայտությունն ուղղակի ատելության խոսք է ստույգ էթնիկ խմբի հասցեին: Սա էթիկայի Կանոնագրի 5.1 և 5.2 կետերի խախտում է, հետևաբար հաղորդավարը պետք է ընդհատեր հյուրին և նշեր, որ դա անթույլատրելի է եթերում:
- Հաղորդման հյուրի հնչեցրած՝ *«...և հանկարծ մերոնք՝ մեր հայերը, փողոցում մոտենում են և էդ խոսափողը չեն վերցվում ու գլխին չեն տալիս: Դա պետք է անել»* արտահայտությունը բռնության կոչ չէ, քանի որ չի տրվում որևէ անձի կամ կազմակերպության անուն, որին կարող էր ուղղված լինել ենթադրյալ բռնության կոչը:
- Դիտորդ մարմինը «Ֆրի Նյուզ» հեռուստաընկերությանը հորդորում է փնտրել և գտնել նշված խախտումները վերացնելու արդյունավետ ուղիներ:

Ծանուցում.

ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը հիշեցնում է, որ Կանոնագիրը ստորագրած լրատվամիջոցների ներկայացուցիչները պատրաստակամություն են հայտնել Դիտորդ մարմնի եզրակացության՝ խախտմանը վերաբերող հատվածներն առանց մեկնաբանությունների հրապարակել և այդ մասին տեղեկացնել ԴՄ-ին՝ կցելով հրապարակման հղումը:

**Ընդունվել է 2023 թ. հուլիսի 20-ին,
ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմնի հետևյալ կազմով**

Դավիթ ԱԼԱՎԵՐԴՅԱՆ, «Մեդիամաքս» լրատվական գործակալության
գլխավոր խմբագիր
Նարինե ԱՎԵՏԻՍՅԱՆ, Վանաձորի «Լոռի» հեռուստաընկերության
գործադիր տնօրեն
Ռուբեն ԲԱԲԱՅԱՆ, ռեժիսոր, Երևանի թատրոնի և կինոյի պետական
ինստիտուտի պրոֆեսոր
Կարինե ՀԱՐՈՒԹՅՈՒՆՅԱՆ, «ԳԱԼԱ» հեռուստաընկերության
գործադիր տնօրեն
Արա ՂԱԶԱՐՅԱՆ, իրավաբան
Աշոտ ՄԵԼԻՔՅԱՆ, Խոսքի ազատության պաշտպանության
կոմիտեի նախագահ
Գնել ՆԱԼԲԱՆԴՅԱՆ, «Նյումեզ» հրատարակչության
գլխավոր խմբագիր
Բորիս ՆԱՎԱՍԱՐԴՅԱՆ, Երևանի մամուլի ակումբի նախագահ
Արա ՇԻՐԻՆՅԱՆ, Հանրային հեռարձակողի խորհրդի նախագահ
Նունե ՍԱՐԳՍՅԱՆ, Մեդիա նախաձեռնությունների կենտրոնի
գործադիր տնօրեն
Վիգեն ՍԱՐԳՍՅԱՆ, Երևանի մամուլի ակումբի Մասնագիտական
էթիկայի հանձնաժողովի նախագահ
Անժելա ՍՏԵՓԱՆՅԱՆ, Արմավիրի «Ալտ» հեռուստաընկերության
խմբագիր

*[ԶԼՄ-ների էթիկայի Դիտորդ մարմինը](#) ձևավորել են
ինքնակարգավորման նախաձեռնությանը միացած լրատվամիջոցները,
որոնք այս պահին 76-ն են: ԴՄ-ն ղեկավարվում է Հայաստանի
լրատվամիջոցների և լրագրողների էթիկական սկզբունքների
Կանոնագրով, որն ընդունվել է 2007 թվականի մարտի 10-ին,
վերախմբագրվել՝ ինքնակարգավորման նախաձեռնությանը միացած
լրատվամիջոցների 2023 թվականի հունիսի 25-ի ընդհանուր ժողովում:*